

Strategisk utveckling

INFORMATIONSÄRENDE
2018-10-25

Ärende
SL 2018-0378

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2018-12-04, punkt 22

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Information om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2017

Ärendebeskrivning

Detta är en rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2017.

Bakgrund

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna ska årligen publicera en rapport om den allmänna trafikplikten i sitt verksamhetsområde. Detta sker i enlighet med de skrivningar som finns i EU:s kollektivtrafikförordning (artikel 7.1). Denna rapport är nu den andra i sitt slag. Ifjol presenterades den första rapporten om allmän trafikplikt i Stockholms län för år 2016.

Underlag

- Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2017

Årlig rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2017

Rapporten redogör för beslut om allmän trafikplikt som tagits under året samt listar aktuella kollektivtrafikföretag och de ersättningar som har erhållits. De redovisas separat för buss, lokalbana, pendeltåg, sjötrafik samt tunnelbana.

Strategisk utveckling

INFORMATIONSÄRENDE
2018-10-25

Ärende
SL 2018-0378

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om det finns ensamrätter eller direkttilldelade avtal ska det anges och skäl för dessa. Rapporten innehåller tabeller som redogör för kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering under 2017. Rapporten har tagits fram med stöd av Sveriges kommuners och landstings *"Vägledning för regionala kollektivtrafikmyndigheter – Begrepp och metoder för den årliga rapporten"*.

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför regelbundna uppföljningar av hur olika regionala kollektivtrafikmyndigheter administrerar och planerar kollektivtrafiken. Denna rapport är en del av den uppföljningen och ska vara publicerad senast 31 december varje år.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2017

Vision

En attraktiv, hållbar och växande Stockholmsregion med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut.

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Allmän trafikplikt	5
2.1	<i>Fattade beslut om allmän trafikplikt</i>	5
2.2	<i>Kollektivtrafikföretag och ersättningar</i>	8
3	Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering	9
3.1	<i>Effektivitet</i>	9
3.2	<i>Kvalitet</i>	10
3.3	<i>Finansiering</i>	11

1 Inledning

Stockholms läns landsting är enligt *2 kap. 2 § Kollektivtrafiklagen* regional kollektivtrafikmyndighet i Stockholms län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken i länet. Trafiknämnden fullgör landstingets uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet.

I uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet ingår det att, med utgångspunkt från det regionala trafikförsörjningsprogrammet, fatta beslut om allmän trafikplikt för sådan regional kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för och teckna avtal om.

Enligt EU:s kollektivtrafikförordning ska regionala kollektivtrafikmyndigheter en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde.

Artikel 7 ur EU:s kollektivtrafikförordning 1370/2007

”Varje behörig myndighet ska en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde, och de utvalda kollektivtrafikföretagen samt om ersättningar och ensamrätt som dessa kollektivtrafikföretag beviljats som kompensation.

Rapporten ska skilja mellan busstrafik och spårtrafik, den ska möjliggöra kontroll och utvärdering av kollektivtrafiknätets effektivitet, kvalitet och finansiering samt, i förekommande fall, ge information om eventuell beviljade ensamrätters art och omfattning.”

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför regelbundna uppföljningar av hur olika regioner administrerar och planerar kollektivtrafiken. Från och med den 1 januari 2017 har Transportstyrelsens tillsynsmandat utökats till att även omfatta efterlevnaden av artikel 7.1 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Rapporten följer SKLs¹ *Vägledning för regionala kollektivtrafikmyndigheter - Begrepp och metoder för den årliga rapporten*.

---

¹ Sveriges Kommuner och Landsting

2 Allmän trafikplikt

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet utgör grund för vilken trafik som ska ingå i den allmänna trafikplikten, det vill säga den trafik som kollektivtrafikmyndigheten bedömer behöver upphandlas.

Kollektivtrafikmyndigheten ska göra en noggrann bedömning av vilken trafik som samhället ska ansvara för om målen i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna uppfyllas. Beslutet om allmän trafikplikt bör tas i god tid inför utgången av trafikavtal. Inför beslutet ska samråd hållas. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten får upphandla kollektivtrafik först när ett beslut om allmän trafikplikt är fattat och då endast utifrån vad som anges i det beslutet. Annonsering om att upphandling ska påbörjas måste ske ett år i förväg.

Stockholms läns landsting upphandlar all kollektivtrafik. Ensamrätter eller direkttilldelade avtal förekommer normalt inte. Det finns dock ett interimsavtal som berör delar av Stockholms mellanskärgård. Avtalet ingicks som en övergångslösning efter tidigare överprövningar för att säkerställa trafiken till dess ordinarie avtal kan träda i kraft efter pågående upphandling av skärgårdstrafiken. Förlängningen sker med stöd av bestämmelser om direkttilldelning av avtal om allmän trafik enligt artikel 5, punkt 5 i EU:s kollektivtrafikförordning.²

Följande avsnitt redogör för fattade beslut om allmän trafikplikt sedan 1 januari 2012 samt en lista över aktuella kollektivtrafikföretag samt ersättningar som de har erhållit under 2017.

2.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt

Enligt lagen 2010:1065 om kollektivtrafik kan behörig kollektivtrafikmyndighet belägga sträckor och/eller områden med allmän trafikplikt om de bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som tillgodoses på kommersiella villkor.

Sedan 1 januari 2012 har beslut om allmän trafikplikt fattats för följande sträckor/områden, uppdelat per år:

2012

- 2012-12-11 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik inom Stockholms innerstad samt inom Lidingö stad. *TN 1211-0253*

---

² Vid trafikstörningar eller överhängande risk för trafikstörningar föreligger en rätt enligt artikel 5, punkt 5 i EU:s kollektivtrafikförordning EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70 att vidta s.k. nödåtgärder, bl.a. i form av en direkttilldelning av ett avtal om allmän trafik. Avtalslängden för ett sådant avtal får vid tidpunkten för dess ingående inte överstiga två år.

2013

- 2013-04-16 Beslut om allmän trafikplikt för spårvägstrafik på Spårväg City inom Stockholms stad och Lidingö stad. *SL 2013-00744*
- 2013-04-16 Beslut allmän trafikplikt busstrafik Handen, Tyresö, Nynäshamn. *SL-2012-04668*

2014

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendeltågstrafik i Stockholms län samt vissa angränsande kommuner. *SL 2013-5717*
- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Ulvsunda –Södersjukhuset. *TN 2014-0055*
- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Söder Mälarstrand –Kungsholmstorg –Klara Mälarstrand. *TN 2014-0057*
- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för tvärförbindelse mellan Stockholms norra och södra skärgård. *SL 2014-0316*
- 2014-03-11 Beslut om samverkansavtal och allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige. *TN 2014-0103*
- 2014-04-29 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Södertälje och Nykvarn. *SL 2014-0211*
- 2014-04-29 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Järfälla och Upplands-Bro. *SL 2014-0212*
- 2014-06-03 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Ekerö – Klara Mälarstrand. *SL 2014-0818*
- 2014-06-03 Beslut om allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige. *TN 2014-0302*
- 2014-10-07 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik i Stockholms skärgård (från Arholma till Landsort). *SL 2014-0550*

2015

- 2015-11-17 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik Storholmen – Tranholmen – Ropsten. *TN 2015-1256*
- 2015-11-17 Beslut om allmän trafikplikt för tvärförbindelse mellan Stockholms norra och södra skärgård. *TN 2015-1487*

2016

- 2016-04-19 Beslut om förlängning av allmän trafikplikt för sjötrafik Storholmen – Tranholmen – Ropsten. *TN 2016-0016*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Vallentuna. *TN 2016-0582*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik inom Tynningö. *TN 2016-0583*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Sigtuna och Upplands Väsby. *TN 2016-0426*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Ekerö. *TN 2016-0427*

2017

- 2017-04-18 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik Hammarby Sjöstad – Nybroplan. *SL 2017-0238*
- 2017-08-29 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Ekerö – Klara Mälarstrand. *TN 2017-0457*
- 2017-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för kollektivtrafik på vatten i Stockholms mellanskärgård. *TN 2017-1452*

2.2 Kollektivtrafikföretag och ersättningar

Under 2017 hade Trafiknämnden ett antal pågående avtal fördelade på trafikslagen buss, lokalbana, pendeltåg, sjötrafik samt tunnelbana. Aktuella kollektivtrafikföretag och ersättningar redovisas för perioden 2017-01-01 till 2017-12-31:

Kollektivtrafikföretag per trafikslag

Buss

Arriva
 Keolis
 Nobina

Lokalbana

Arriva
 Stockholms Spårvägar

Pendeltåg

MTR

Sjötrafik

Blidösundbolaget
 Djurgårdens Färjetrafik AB
 Rederiaktiebolaget Ballerina
 Ressel Rederi AB
 Strömma Turism & Sjöfart
 TRSM Group
 Utö Rederi

Tunnelbana

MTR

Totalsumma

Tabell 1. Kollektivtrafikföretag och ersättningar under 2017

3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering

I tabellerna nedan redovisas kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering med ett urval värden. Värdena är hämtade från bland annat Trafikanalys, Stockholms läns landstings resvaneundersökning samt trafikförvaltningens årliga rapporter om upplevd kvalitet och miljöredovisning.

3.1 Effektivitet

Effektivitet		Källa
Antal utbudskilometer per invånare	109	Trafikanalys
Antal utbudskilometer per invånare med buss	55	Trafikanalys
Antal utbudskilometer per invånare med tåg	11	Trafikanalys
Beläggning totalt (personkm/utbudskm)	32%	Trafikanalys
<i>Personkm/1000 inv</i>	5 932 000	Trafikanalys
<i>Utbudskm/1000 inv</i>	18 325 855	Trafikanalys
Beläggning buss (personkm/utbudskm)	29%	Trafikanalys
<i>Personkm/1000 inv</i>	1 899 000	Trafikanalys
<i>Utbudskm/1000 inv</i>	6 488 822	Trafikanalys
Beläggning tåg (personkm/utbudskm)	27%	Trafikanalys
<i>Personkm/1000 inv</i>	1 902 500	Trafikanalys
<i>Utbudskm/1000 inv</i>	6 942 640	Trafikanalys
Marknadsandel av det motoriserade resandet	49,4	RVU 2015 ³
Resor per invånare (antal resor)	358	Trafikanalys
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken (kr)	3,47	Trafikanalys
Invånare i Stockholms län	2 308 143	SCB

Tabell 2. Kollektivtrafikens effektivitet 2017

³ Rapport *Resvanor i Stockholms län 2015*, Stockholms läns landsting

3.2 Kvalitet

Kvalitet		Källa
Punktlighet		
<i>Buss</i>	87%	Trafikförvaltningen, Vtal Vera3 Analys
<i>Tunnelbana</i>	97,9%	Trafikförvaltningen, Vtal Vera3 Analys
<i>Lokalbana</i>	85,1	Trafikförvaltningen, Vtal Vera3 Analys
<i>Pendelbåt</i>	<i>i.u.</i>	
<i>Pendeltåg</i>	89,5%	Trafikförvaltningen, Vtal Vera3 Analys
<i>Färdtjänst</i>	87,8%	Trafikförvaltningen, Vtal Vera3 Analys
Nöjdhet (Upplevd kvalitet)		
<i>Buss</i>	79%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
<i>Tunnelbana</i>	85%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
<i>Lokalbana</i>	87%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
<i>Pendelbåt</i>	97%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
<i>Pendeltåg</i>	73%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
<i>Färdtjänst</i>	84%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
Totalt	82%	Upplevd kvalitet - SL och Waxholmsbolaget 2017
Energianvändning, kWh per personkm		
<i>Buss</i>	0,357	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
<i>Spårtrafik</i>	0,108	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
<i>Sjötrafik</i>	1,622	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
Totalt	0,204	Miljöredovisning 2017, Stockholms läns landsting
Förnybara drivmedel		
<i>Buss</i>	97%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
<i>Spårtrafik</i>	100%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
<i>Sjötrafik</i>	16%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
Totalt	91%	Trafikförvaltningens miljöredovisning 2017
Tillgänglighet		
Andel tillgänglighetsanpassade bussar (enligt RiTill)	100%	Öppna jämförelser, Kollektivtrafik 2017, SKL

Tabell 3. Kollektivtrafikens kvalitet 2017

3.3 Finansiering

Finansiering		Källa
Verksamhetsintäkter (tusental kr)	11 585 460	Trafikanalys
<i>varav trafikintäkter (tusental kr)</i>	9 411 596	Trafikanalys
Bidrag (tusental kr)	9 259 786	Trafikanalys
<i>varav landstingsbidrag (tusental kr)</i>	8 948 832	Trafikanalys
Totala kostnader (tusental kr)	20 613 665	Trafikanalys
<i>varav trafikeringkostnader (tusental kr)</i>	12 120 687	Trafikanalys
Självfinansieringsgrad	56,2%	Trafikanalys
Investeringar (miljoner kr)	6 926	SLL Årsredovisning 2017

Tabell 4. Kollektivtrafikens finansiering 2017